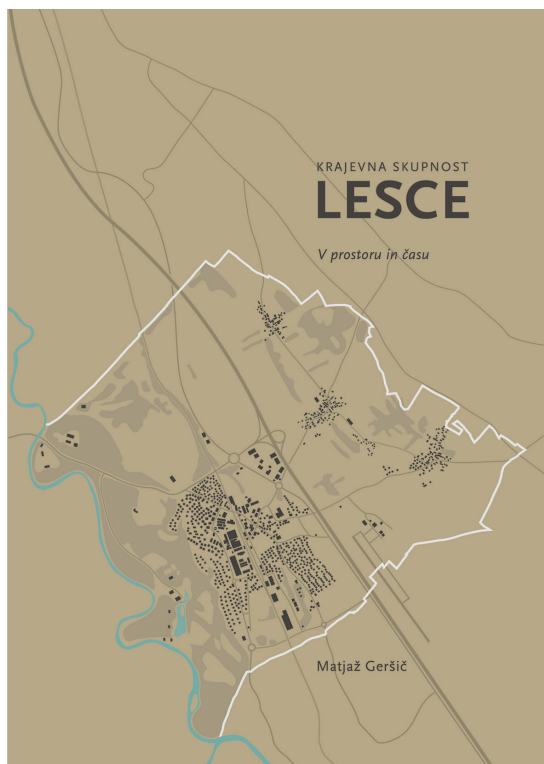

KRAJEVNA SKUPNOST POD DROBNOGLEDOM V PROSTORU IN ČASU

Matjaž Geršič: Krajevna skupnost Lesce: V prostoru in času. Lesce, Krajevna skupnost Lesce, 2021, 247 strani.

Obravnavanje manjših prostorskih enot – naselij, vaških in krajevnih skupnosti, občin – se običajno povezuje z obletnicami pomembnih dogodkov, rojstev in smrti. Lesce večina prebivalcev Slovenije pozna kot središče športnega in jadralnega letenja ter po slikovitih panoramskih preletih Dežele in Blejskega kota. Manj pa je znano, da so bile v pisnih virih (Nantwnova listina) prvič omenjene pred 900 leti. Obeležje častitljive obletnice pa ni bil edini razlog, da se je geograf Matjaž Geršič lotil obsežne analize krajevnih skupnosti, v kateri živi. Že v preteklih desetletjih (1984, 1987, 1998, 1999, 2012) so različni avtorji osvetlili razvoj šolstva, pregledali kulturno in cerkveno zgodovino, izdali obsežen zbornik ali drobne knjižice za turistične namene ipd. Geršičevo delo pa tem posameznim študijam dodaja celovit pregled obstoječih virov, pri čemer izstopata zgodovinski in

geografski vidik. Kot takšno je delo uporabno za izobraževalne namene, služi pa tudi kot izjemno vsebinsko in slikovno bogat vir informacij tako domačinom kot obiskovalcem.

V devetih vsebinskih poglavjih je predstavljena zanimiva in bogato ilustrirana zgodba krajevne skupnosti v prostoru in času. Uvodoma avtor predstavi različna zemljepisna in ledinska imena, tudi imena ulic in domačij, s katerimi je povezano preučevano območje (na primer Lesce so bile v toku zgodovine poznane kot: Lezeza, Lez, Lescz, Lescha, Less, Losch, Leess itd.). Logično sledi poglavje o administrativni ureditvi in njenem razvoju. Osrednji vsebinski del sistematično sledi Hettnerjevi shemi geografske znanosti. Geršič najprej predstavi naravno- (kamnine in površje, vodovje, podnebje, prsti, rastlinstvo in živalstvo), nato pa družbenogeografske značilnosti (poselitev, prebivalstvo, gospodarstvo – kmetijstvo, obrt, trgovina, industrija, turizem, promet in komunikacije) preučevane krajevne skupnosti. Obsežno je tudi peto poglavje, namenjeno pregledu splošne zgodovine, ki vključuje podrobnejši pregled po zgodovinskih dobah (antika, srednji vek, novi vek, 1. svetovna vojna in obdobje po njej, 2. svetovna vojna in obdobje po njej). Bogata sakralna dediščina župnije Lesce je predstavljena v šestem poglavju. Sledi krajše poglavje o razvoju in razvejanem delovanju društev. Posebno pozornost je avtor namenil razvoju šolstva, otroškega varstva in kratkemu opisu nekaterih najpomembnejših izobražencev iz krajevne skupnosti (npr. pomembni sodniki, cerkveni dostojanstveniki, mecen, pravniki). Vse, ki si predstave o prostoru najbolje oblikujete s pomočjo slikovnega gradiva, bo razveselilo zadnje poglavje (str. 206–229), ki s pregledom obstoječega kartografskega in drugega slikovnega gradiva (razglednice, fotografije) bralcu nudi še vizualno pridobivanje informacij. Vsebinskim poglavjem sledi tudi navedba virov in literature.

V delu je veliko zanimivosti, ki so nedomačinom verjetno manj poznane: izstopa izjemen prometni položaj Dežele, pa nekdanja pivovarna, številne prigode, povezane s prihodom pomembnih ljudi na leško železniško postajo ipd.

Monografija je izjemno pregledna, lepo in skladno oblikovana, odlikuje jo skrb za lep in jasen jezik, kar je posledica avtorjevega večletnega skrbnega dela v arhivih, pa tudi kontinuiranega terenskega dela – od pogovorov z domačini, do fotografiranja in natančnega dokumentiranja.

Kot je zapisal poet in geograf Oton Župančič, a bomo malce preoblikovali v: »Veš, geograf, svoj dolg?!« – kolega Geršič je to nalogo več kot odlično opravil, pričujoče delo pa je vsem nam za vzgled in spodbudo.

Irma Potočnik Slavič